

ÅRETS
HEMBYGD-
BOK
2012

Nej, det här är inget herrskap från förra sekelskiftet. Det är bara redaktionskommittén för Årets hembygdsbok 2012, *Långlöt i bild – i vardag och fest*, som tagit på sig helgdagsstassen. Från Karl-Gunnar Larsson, Anders Svensson, Birger och Gullan Ohlson samt Gösta Jansson. Fotograf Peter Tisell.

Långlöt i bild imponerar

– Vilken överraskning! säger bokens formgivare Birger Ohlson om utnämningen. Det är jätteroligt, inte trodde vi att vi skulle vinna.

Text Yvonne Nenander

Han är uppvuxen i Långlöt på Öland och har alltid varit intresserad av fotografi, vilket han också jobbat

med på Kalmar läns museum fram till pensioneringen nyligen. Birger är van att göra hemsidor också, men när det gäller bokdesign kallar han

sig amatör. Det kanske han skulle sluta med nu.

För några år sedan började han fundera på att dokumentera födelsesocknen. Samla in bilder från gårdarna och beskriva bygden. Det måste göras medan tid var, snart skulle alla äldre personer vara borta.

Det skulle bli ett jätteprojekt, förstås. Men när hans fru, van släktforskare sedan ett 30-tal år, tände på idén och ville vara med så gick han till hembygdsföreningen.

– Det var på en sommarutflykt 2007 som jag presenterade projektet. Föreningen lovade stå för tryckkostnaden av 1 200 bokexemplar.

– Vi värvade tre medarbetare och blev fem i redaktionskommittén: Karl-Gunnar Larsson, Anders Svensson, Gösta Jansson, min fru Gullan Ohlson och så jag.

– Vi började gå runt i gårdarna och låna bilder. Totalt skannade vi in 1 800 stycken, varav några gamla glasplåtar. 800 bilder finns nu med i boken.

Bilderna omfattar ett tidsspänn på omkring 130 år, från 1880 fram till idag. Alla gårdar i socknens åtta byar är representerade och det är "ett obegripligt stort antal personer" avbildade, som en tidningsredaktör från Kalmar förtjust uttryckte det.

Fem år tog det innan boken kunde lämnas till tryck. Ett otroligt jobb har lagts ner på att lägga detta enorma pussel av bilder och text, ofta humoristisk, om den öländska socknen. Att boken kommer att intressera långt fler än långlötare, det har inte minst Birger Ohlsons läckra formgivning bäddat för. ●

JURYNS MOTIVERINGAR: Vinnarboken

Långlöt i bild – i vardag och fest.

Av bl a Birger och Gullan Ohlson.

Nominerad av Ölands Hembygdsförbund.

Årets hembygdsbok är ett bildverk som dokumenterar en hel bygd. Boken bygger på ett mångårigt, imponerande insamlingsarbete och en noggrann dokumentation, som tillsammans med skicklig restaureringsteknik och smakfull presentation, resulterat i en bok som väcker intresse inte bara i Långlöt på Öland.

Hedersomnämmanden

Järnvägen Spånga-Lövsta 1889–1970, en järnväg där ångloken dominerade.

Av Bengt HF Johnsson och Lars Andersson

Nominerad av Stockholms hembygdsförbund.

Hur hanterade man sopor och latrin i en storstad förr i tiden? – ett sällan eller aldrig behandlat ämne. Med kartor, ritningar och foton redogör de båda författarna pedagogiskt och lättläst för en verksamhet så okänd för de flesta men ändå inte så avlägsen i tiden. Detta är en bok som lär ut något nytt och samtidigt väcker nya funderingar. En spännande bok i ett ovanligt ämne!

Landskap och socken, Öjaby från Lofthall till Stubbakärr

Av Henrik Svensson

Nominerad av Kronobergs läns

Hembygdsförbund.

Boken kombinerar färgstarka, folkliga berättelser med vetenskapligt förankrade förklaringar till samhällsförändringar och landskapsutveckling. Ett rikt kartmaterial bidrar till att ge en bild av utvecklingen fram till 1930. Författaren Henrik Svensson tränger under ytan och visar hur beslut som togs för länge sedan kan utläsas i bygden än i dag.

Ettarps glasbruk. Familjen Haberman och dess halländska industriprojekt under 1700-talet

Av bl a Håkan Håkansson och Birgitta Wiman
Nominerad av Halländska hembygdsrörelsen.

En vacker och gedigen presentation av ett lokalt förankrat men numera försvunnet industriimperium. Mångårig forskning på gräsrotsnivå, men med vetenskapliga ambitioner, har lett till att ett stycke halländsk historia kunnat dokumenteras, historia som tidigare varit till stora delar okänd.